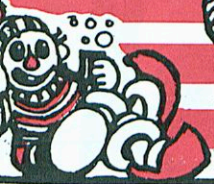

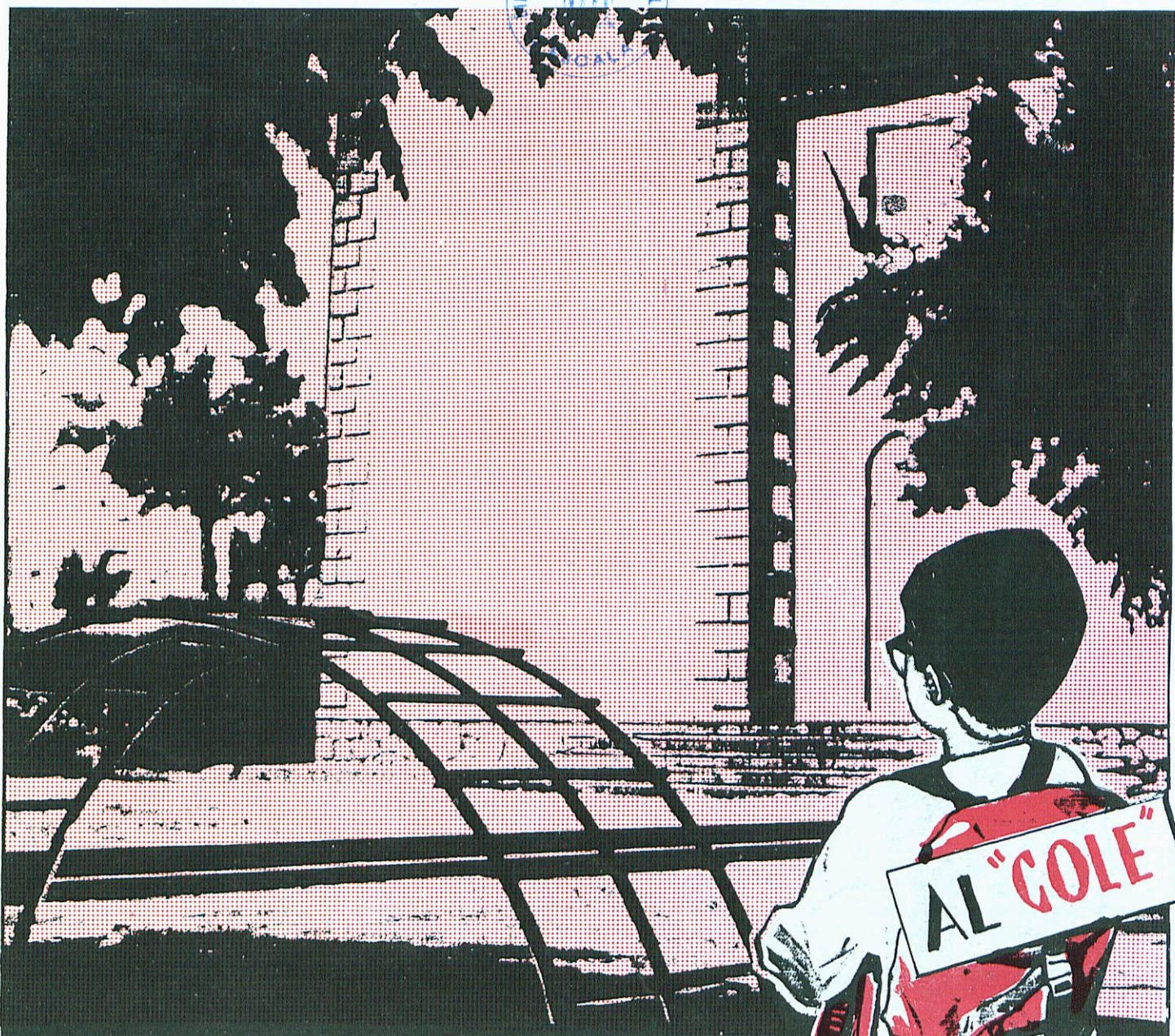
l'escala

BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 113

OCTUBRE 1989

CONVERSA AMB...
L'Associació de denominació de qualitat Anxova de l'Escala

Sumari

EDITORIAL · FULL OBERT · VIDA
ESCALENCA · HISSANT LA PLOMA ·
NOTICIARI LOCAL · EXPOSICIÓ DE LA VINYA · ESPORT
I LLEURE · UN XIC DE TOT · HUMOR: A & A · FOTO-
«GRAFIES: «Antigues glories del futbol escalenc» i
«Antiga de l'Escala» · «ARA I ABANS, etc. etc.

REDACCIÓ

Apartat de Correus, 19
17130. L'ESCALA

COORDINACIÓ: F. X. Vila Mitjà, F. Targa
CONSELL DE REDACCIÓ: F. X. Vila Mitjà, J. Piqué, D. Poch, Francesc Targa.
DIRECCIÓ ARTÍSTICA I CULTURA: F. X. Vila Mitjà, J. Boix
ESPORT I LLEURE: J. Vilabrú
NOTICIARI LOCAL: Serveis Informatius Ràdio l'Escala
VIDA ESCALENCA: R. Guanter
SUBSCRIPCIONS: D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats - Tel. 77 02 04
ADMINISTRACIÓ: J. Piqué - Tel. 77 19 60
IMPRESSIÓ: Gràfiques del Ter, s.a. D.L. GI/287-82

PUNTS DE VENDA:

- BALLESTA, C/ Pintor Joan Massanet, 8
- BAMBI, Avinguda Ave Mari
- LLIBRERIA ROSA, Plaça de les Escoles
- ROMAGUERA, C/ del Port, 24
- TROBADORS, Passeig del Mar, 2

EDITORIAL

EQUILIBRI I MANCANCES

Cada any, per aquest temps, quasibé resulta obligat parlar d'un tema que, directament o indirecta afecta moltes famílies: la iniciació del curs escolar.

Milers i milers de nens i nenes de totes les edats s'endinsaran en la feixuga tasca que comporta una presumpta educació, que suposadament aconseguiran assimilant uns continguts que uns inaccessibles "savis" oficials han considerat com a idonis per a tots ells.

Si tot va bé, a final de curs, els nois i noies eixerits sortiran amb aquests continguts més o menys ben digerits gràcies a l'esforç i competència d'uns professionals especialitzats.

És probable, malgrat tot, que acabat l'estiu, els hagin oblidat del tot, emportats per les rufagades sorolloses d'una Derby petanera...

I possiblement, també, molts pares i mares tornarem a fer-nos plantejaments com aquests:

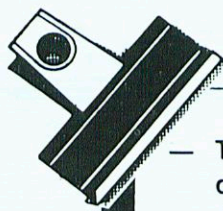
¿De què carai els ha servit al final saber —per exemple— el "logaritme de pi" o "l'escala de Mohs"...
...si no han après encara el valor de la solidaritat, si maltracten els animals, si erupen en públic, si no respecten la gent gran, si embruten els carrers, si menyspreuen la intel·ligència, si sobrevaloren el diner, si desprècien els valors ètics, si degraden el llenguatge, si ignoren els bons modals, si agredeixen la convivència, si es mofen dels criteris morals, etc. etc. etc...?

I molts desitjaríem que s'hagués sabut armonitzar millor els aspectes culturals amb els educatius, en el seu sentit més ampli...

I que aquests "savis" oficials haguessin sabut equilibrar més intel·ligentment ambdós valors en els seus programes.

Però, malgrat tot, i esperant temps millors, el que no hem d'oblidar és agrair als educadors la seva tasca, esforçada i competent, i desitjar-los sort en aquest principi de curs.

INFORMATIU

- Totes les col.laboracions hauran d'ésser lliurades abans de l'últim dia del mes.
- El Consell de Redacció es reserva el dret de resumir, ajornar o suprimir de manera parcial o total, qualsevol mena de col.laboració rebuda.

(Hora Nova)

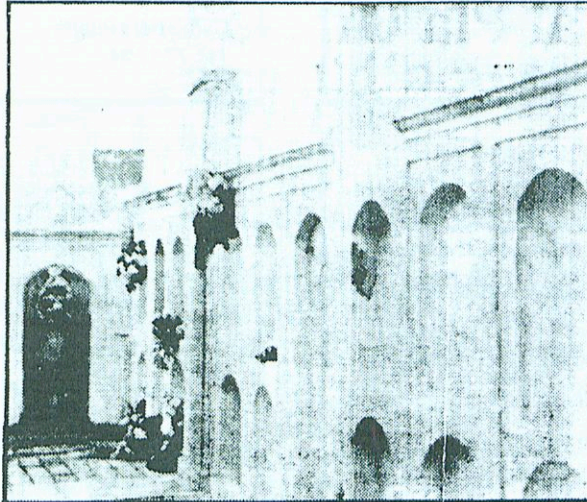
S'hi construïen uns serveis i un nou accés des del carrer Provençal

Denuncien presumptes profanacions de tombes al Cementiri Blanc de l'Escala

Corresponsal, Lluís Bruguera

Membres de la família Maranges de l'Escala han afirmat que s'han profanat tombes de familiars seus en el moment de fer treballs de restauració a la sala d'autòpsies del Cementiri Blanc de la població. Les obres de condicionament d'aquest cementiri, que fa anys no rep inhumació, han estat motiu de polèmica arran d'aquestes manifestacions.

Segons membres de la família Maranges, els treballs de repicat i d'instal·lació d'una escala i uns serveis s'havien fet afectant les tombes de familiars seus. Els treballs que s'estan duent a terme al Cementiri Blanc són encaminats a recuperar l'espai per a l'ús públic, segons un projecte presentat per l'arquitecte Benet Cervera. Benet Cervera, en el seu moment, va formar part de la coordinadora creada per a salvar el Cementiri Blanc. Aquests treballs comporten l'habilitació

d'una entrada al cementiri pel carrer Provençal. En aquest lloc s'ha fet una escala i també uns serveis, juntament amb una petita habitació que servirà de magatzem.

Segons la versió dels membres de la família Maranges, per a fer els serveis es varen profanar les tombes de dos dels seus avantpassats. Segons persones vinculades a les obres, això no va ser així, ja que l'única cosa que es va fer va ser despenjar les làpides per tal de poder repicar correctament la

paret de la sala d'autòpsies. Un altre dels arguments de la família afectada és que, segons afirmaven, la capella era de la seva propietat. De fet, en el Cementiri Blanc, no hi ha cap capella, ja que es tracta d'un cementiri civil construït en l'època lliberal, i per tant sense construccions religioses. El que és cert d'altra banda, és el fet que quan es va construir el cementiri, totes les construccions funeràries s'anomenaven capelles.

Tot i que la família Maranges va fer fotografies dels treballs que s'estaven efectuant i que va demanar explicacions a l'Ajuntament, en cap moment va indagar directament preguntant als treballadors de l'obra. Aquests es varen queixar perquè tothom parlava dels problemes de les tombes i ningú no havia anat a veure realment què era el que passava.

L'Ajuntament de la vila ha afirmat haver fet el trasllat d'algunes tombes, però sempre amb el permís exprés de les famílies afectades, i ha negat en tot moment que les tombes de la família Maranges s'haguessin traslladat o profanats.

A L'ATENCIÓ DEL CONSELL DE REDACCIÓ:

Sense entrar a valorar seriosament els aclariments que es fan a l'ESCALENC sobre un article meu publicat a HORA NOVA (els quals considero inexactes i poc o gens aclaridors de res) el que voldria manifestar és que en una informació simplement es constaten fets confirmats i contrastats, ordenats segons una estructura i que al final porten una signatura, en aquest cas, la meua.

També vull manifesta el meu total desacord amb la permissivitat del Consell de Redacció de l'Escalenc de deixar publicar cartes sense el nom de l'autor o autors. Per mí aquestes notes no deixen de ser cartes anònimes i suposo que no cal que expliqui el respecte que em mereixen.

LLUÍS BRUGUERA I CORTADA

NOTA: El C. de R. es complau en reproduir com a recordatori per al nostre amable corresponsal, l'advertiment que al.ludeix a les signatures dels articles i que apareix en cada ú dels números de L'ESCALENC.

RECORDEM ALS NOSTRES COL·LABORADORS QUE CAL SIGNAR AMB NOM I COGNOM ELS SEUS ARTICLES, AIXÍ COM INDICAR LA SEVA ADREÇA, TELÈFON, N.º DE CARNET D'IDENTITAT. AIXÒ NO OBSTA PER A QUÈ PUGUIN ÉSSER PUBLICATS AMB SEUDÒNIM SI AIXÍ HO PREFEREIXEN UNA VEGADA COMPLERTS ELS ANTERIORS REQUISITS

L'ÚS DEL CASC I LA LLEI

Arrel de l'interessant i encertat article d'en Lluís Bruguera i Figueras i referint-nos en particular a l'ús del casc, s'ha de remarcar que existeix una legislació que obliga a portar casc als motoristes fora dels límits estrictament urbans. S'aconsella portar-lo en tot moment, és clar, però això només afecta al senderi i pròpia responsabilitat de cadascú. En canvi, les lleis s'han de respectar, agradin o no agradin, i, en cas de no complir-les, sofrir les sancions que la justícia a través dels seus agents ens sotmet. Com a escarment.

És clar, sempre que els agents compleixin amb la seva obligació i siguin estrictes en el seu deure.

Cosa que no succeeix excessivament en la nostra vila.

Posaré un exemple: fa uns diumenges, vàrem anar una colla amb cotxe a Montgó. Era a mitja tarda. Durant el trajecte vàrem crear-nos amb quatorze motoristes, tots adolescents excepte una persona més gran.

Doncs bé. Només un dels catorze motoristes portava casc: la persona més gran. La resta corria a tota velocitat, a cap descobert fent curses i juguesques, amunt i avall de la carretera. Val a dir que això és cosa habitual, sobretot en dies festius.

¿Vàreu veure algun agent que aturés aquells vailets per espavilar-los i posar-los la corresponent multa?

No?

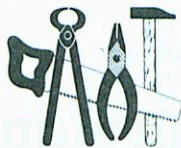
Nosaltres tampoc.

X.

FERRETERIA

GUILLOT

PINTURES
I
JARDINERIA

C/ del Mar, 6 - Tel. (972) 77 04 86 - L'ESCALA

Ramon Ylla i Heras
JARDINER

PROJECTES, MANTENIMENTS I NETEGES
DE JARDINS I TERRASSES

C/ Muntanya Rodona, 12
Camp dels Pilans
Tel. 77 17 34

C/ Maranges, 25
L'ESCALA (Girona)
Tel. 77 01 95

Hostal «El Roser»

RESTAURANT
especialitat en peixos
i mariscs

* *
HOSTAL MIRYAM HOSTAL REINA

Complete bathroom / Baño completo
Salle de bains complete / Mit Baderaum
Calefacció central / Aire acondicionat
Parking particular / Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9 L'ESCALA
Tels. (972) 770219 / 770977 (Girona)

Estudi i Servei.s.c.

ASSESSORIA EMPRESARIAL

Jaume Batlle i Francesc Raurich

C/ Joan Massanet, 40
Apartat de Correus, 5

Tel. (972) 77 21 77
17130 L'ESCALA

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

CAIXA DE CATALUNYA

GIMNÀS PER HOMES, DONES I NENS • AVINGUDA GIRONA, 34 • 17130 L'ESCALA (Girona)

FORUM
E S P O R T I U

G FINQUES GUANTER

ASSEGURANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SERIETAT

Avgda. Ave Maria, 7 - Tel. 77 02 72 - L'ESCALA

**AGRUPACIÓ FLEQUERA
EMPORDANESA S.A.**

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n

Telèfon: 77 00 81 — L'ESCALA

MARIA BUIXEDA BURGAS

Vímet

- MOBLES
- ARTICLES BAMBÚ
- DECORACIÓ
- CISTELLERIA
- REGALS
- BOSSES

C/ Empúries, 19
C/ Calvari, 20
Tel. (972) 77 01 85 - L'ESCALA

AIRSA

AÏLLAMENTS, IMPERMEABILITZACIONS
I REVESTIMENTS, S.A.

danosa

Passeig Sant Joan Bosco, 47 - Tel. 20 10 62
PONT MAJOR - GIRONA

Apunt de Joaquim Folch i Torres

JOAQUIM FOLCH I TORRES I LA CASA DEL GAVIÀ

La decantació modernista retrobava la catalanitat en el moviment noucentista que tenia com a representant, en una de les seves múltiples expressions artístiques, en Joaquim Folch i Torres, el qual predicava des del Col·legi d'Artífexs en Ebenisteria l'any 1913, el nacionalisme de l'art del moble a Catalunya. Aquest programa teòric anava acompanyat d'unes palpitations del temps potser indicatives dels profunds canvis històrics que s'esdevenien.

Ara, amb l'avantatge que ens dona observar els fets des d'una perspectiva històrica, podem comprovar que s'esdevenia un període de crisi profunda (1936-1944) que trasbalsaria el nostre país i el món. Malauradament, es frenarien les iniciatives culturals i es trencarien les estructures de les institucions catalanes.

Acabat el període de guerres, s'obria l'any 1944 una nova era de pau que refeia les institucions de cultura més rellevants. En aquest moment (quan ja estava reconstituït l'Institut d'Estudis Catalans, presidit per Josep Puig i Cadafalch) Joaquim Folch i Torres i la seva dona Orsina Baget compren el solar de l'antic escorxador i es fan construir a l'Escala la Casa del Gavià. Presenta, així, un projecte que connecta amb el seu ideari d'inspiració grecollatina. Què millor que l'elecció de la vila de l'Escala, per la seva tradició històrica, per dur-lo a terme?

El croquis que us presento fet a l'any 1944, encara que un esboç, detalla clarament la idea i les formes del mobiliari. Aquest correspon a una cambra de la Casa del Gavià, en la qual els seus mobles: butaques, taules, calaixera i cadires semblen voler designar una nova renaixença per la prosperitat del capitalisme liberal, malgrat les tensions socials.

Les quatre butaques del costat de la finestra són mobles barrocs, i són típics de la "Belle Epoque"; la calaixera moble clàssic català és considerada una peça imprescindible en el moblatge tant a pagès com a ciutat, en Joaquim Folch i Torres l'ha introduït necessàriament en aquesta cambra del "vaixell de pedra".

Recuperar l'interior de la Casa del Gavià i mantenir la idea del seu propietari és un objectiu necessari. Des d'aquestes pàgines i de la mà de L'ESCALENC la seva renovació deixarà d'ésser impossible.

Manuel Vilà i López

MINORIES

Els sociòlegs afirmen que en un període de temps no massa llarg, a Catalunya hi viuran, de manera estable, un 20% de persones d'altres races i àmbits culturals. Afirmen que estem anant ràpidament cap a una societat multiracial, pluricultural. Una societat en la qual hi haurà de manera permanent grups minoritaris. De fet, aquestes minories ja hi són a Catalunya.

Els mitjans d'informació ens han parlat de conflictes i tensions amb alguns d'aquests grups i la paraula racisme s'ha sentit amb força últimament. I han començat les acusacions mútues entre grups polítics. Això, en un país que l'any passat celebrava activament la campanya **Catalunya Solidària**, fruit de la iniciativa del Consell d'Europa. Una campanya que volia promoure un veritable diàleg entre Europa (Catalunya és Europa) i el Tercer Món (d'on procedeixen bona part de les minories marginades que hi ha a Catalunya).

En un país que, a més, està celebrant activament el 40 aniversari de la Declaració Universal dels Drets de l'Home, en la qual s'affirma que hi ha un sol món i que tots els homes són iguals i lliures. En el preàmbul de la mateixa declaració ja s'especifica el camí per fer realitat els Drets Humans.

Per una banda, cal que els governs promulguin lleis adequades i les facin complir. L'Estat espanyol, va fer la Llei Orgànica 7/1985 de 1 de juliol sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya, omplint d'aquesta manera un buit en l'actual ordenament jurídic. De totes maneres, Càritas, Justícia i Pau, ... i altres Organismes no governamentals varen protestar per aquesta llei que consideraven insuficient, feta més des d'una òptica que accentua la marginació que no pas des de la solidaritat i la cooperació. I cridaven l'atenció davant els brots de xenofòbia, propiciats pels moments de crisi, que portaven a considerar a qualsevol estranger com un perill.

Una segona acció que cal fer és la del treball actiu en tots aquells camps que, d'una manera o altra, afecten l'educació i l'ensenyament. Cal fer un esforç seriós per anar canviant la nostra manera de pensar, els nostres valors més profunds, inculcant la solidaritat, la fraternitat. També cal canviar i ampliar el contingut d'alguns llibres de text que no afavoreixen aquesta obertura de pensament. En aquest sentit, ja hi ha estudis seriosos que les editorials haurien de tenir present.

Treballar perquè Catalunya sigui un país acollidor i integrador de les minories (respectant la seva personalitat), un país solidari, sobretot amb tots els pobles i persones que en tenen necessitat, no és fàcil. Els governants hi tenen la seva responsabilitat. El Parlament i els municipis han d'afavorir-ho activament. Els polítics han de fomentar aquesta solidaritat no amb baralles inútils, sinó solidàriament (seran capaços de treballar plegats?).

Els ciutadans també hi tenim la nostra responsabilitat, impulsant i recolzant totes les accions que vagin en aquest sentit: a l'escola, a les associacions de veïns, a la parròquia, als grups d'esplai...; urgint els responsables polítics del nostre poble i de Catalunya perquè sigui una realitat el que s'affirma en el preàmbul de l'Estatut d'Autonomia: **El poble català proclama com a valors superiors de la seva vida col·lectiva la llibertat, la justícia i la igualtat, i manifesta la seva voluntat d'avançar per una vida de progrés que asseguri una qualitat de vida digna per a tots els que viuen, resideixen i treballen a Catalunya.**

SALOMÓ MARQUÈS

ANXOVES DE L'ESCALA[®]

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

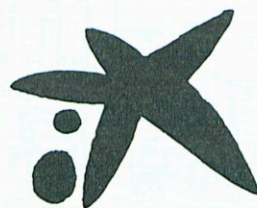

Bancotrans
Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

CASA CENTRAL BARCELONA
més de 90 oficines a Espanya.

CAIXA DE PENSIONS

"laCaixa"

Caixa de Girona

Plaça Victor Català, 9 - L'ESCALA

AGENCIA

BAHI - NICOLAU

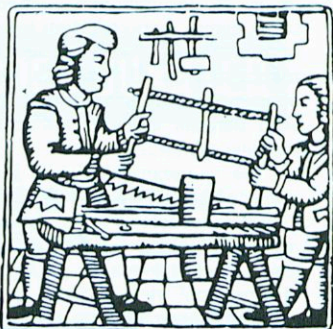
Assegurances en general

AGENT COL.LEGIAT ncal. i prov.

Àngel Bahi i Botella

C. Cadaqués, 6 (Poble Sec) - Tel. 77 06 92
17130 L'ESCALA

**Mobles
Sancho**

Ctra. Palafrugell, s/n.
(DAVANT GASOLINERA)
Teléfon 972 / 77 04 85
17130 L'ESCALA

Lindan

ELECTRODOMESTICS

SERVEI T.V. GARANTIT

A. PRADO

Plaça de les Escoles - Tel. 77 04 90 - L'ESCALA

SASTRERIA

Vila i Borràs

Carrer del Port, 25 - Tel. 77 02 21 - L'ESCALA

CASA FEIXAS

INSTAL.LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECCIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Victor Català, 17 - Tel. 77 01 99 - L'ESCALA

full obert.....

EL GRUP XERINOLA

Entre els actes de la passada festa major, em va sorprendre molt favorablement l'actuació a l'envelat del Grup Xerinola, de Sant Vicenç de Castellet, a la comarca del Bages. Està integrat per una quinzena de nois i noies d'onze a divuit anys, que toquen mandolines, bandúrries, llaüts i guitarres. És el conjunt d'instruments de pols i pua conegut amb el nom de rondalla. Aquests instruments, que tenen una sonoritat molt característica i engrescadora, de reminiscències orientals, són una herència llunyana de la cultura importada pels àrabs a la Península Ibèrica.

Cafeso que vaig anar al concert del Grup Xerinola amb la bona disposició que sempre mereixen les manifestacions juvenils i disposat a acollir amb benèvola complaença la seva actuació. Però, a les primeres peces ja em vaig quedar bocabadat: toquen amb un virtuosisme instrumental i amb una ajustada interpretació dignes d'autèntics professionals.

Els qui hem bregat durant anys en l'educació musical d'adolescents potser som els únics que podem fer-nos càrrec de la proesa que representa el crear i mantenir un grup d'aquesta mena i de l'abnegació que suposa per part del seu director i fundador Ferran Hermida. Ell és, a la vegada, qui els ha ensenyat a tocar els instruments.

Hi ha un aspecte que, com a músic, em va cridar fortament l'atenció: la perfecta afinació. Això és més difícil d'aconseguir en una rondalla que en una orquestra de corda del mateix nombre d'executants. Hem de tenir present que, els violins, violes, violoncels i contrabaixos, només tenen quatre cordes. En canvi les bandúrries i llaüts en tenen dotze: sis cordes dobles que han d'estar perfectament afinades de dos en dos a l'unísó. A més, en els instruments d'arc, com que el batidor, -o sigui el mànec- és llis, l'executant té el recurs de corregir l'afinació fent pujar o baixar una mica el dit. Però, en els instruments de pols i pua, el batidor està dividit per uns filets metàl·lics horitzontals, -els trasts-, que obliguen a posar el dit en el lloc matemàtic precís per donar la nota, sense possibilitat per tant d'esmenar-la si la corda a l'aire -o sigui sense prémer amb el dit-, ha quedat mal afinada.

Fins aquí només he parlat de la part musical. Però, si a més ens ho mirem des del punt de vista socio-educatiu, no podem menys que constatar amb recança la vida molt més sana que encara fa el jovent en els pobles de l'interior. Només diré que, segons les dades recollides, a Sant Vicenç de Castellet -que té vuit mil habitants-, a més del Grup Xerinola hi ha també un esbart i un orfeó, força notables. Cap d'ells compta amb cap subvenció oficial. Es mantenen de llurs actuacions i de l'aportació econòmica

d'ells mateixos. Tal és el cas del Grup Xerinola: els components es compren els instruments, els desplaçaments sempre que és possible es fan amb els automòbils dels pares i el mestre, -cas d'autèntica vocació-, no solament no cobra res per la seva tan meritòria tasca, sinó que encara s'ha de treure diners de la butxaca...

Malgrat les precàries condicions econòmiques esmentades i comptant només amb l'import dels concerts que donen, els components del Grup Xerinola, amb el seu esforç s'han guanyat la compensació de poder viatjar per Espanya i l'estranger i han tingut el goig de sentir-se aplaudits en llocs tan distants com Iugoslàvia. Precisament, quan van actuar aquí a l'Escala venien d'una gira per França.

El cas de Sant Vicenç de Castellet, amb el Grup Xerinola, un esbart i un orfeó, és francament envejable. És tristement simptomàtic que en els pobles de la costa on els Ajuntaments disposen de recursos i estarien disposats a recolzar manifestacions artístiques d'aquesta mena, sigui en canvi tan difícil portar a terme res de tot això. Una vegada més s'acompleix aquella sàvia dita de l'escultor Manolo Hugué, que resumeix el gran dilema que regeix molts aspectes de la nostra vida: "Quan es té no es pot i quan es pot no es té..."

Amb aquestes sinceres ratlles voldria fer arribar la meua encoratjadora felicitació als components del Grup Xerinola. Molt especialment al mestre i director Ferran Hermida, als seus esforços col·laboradors Rossend Prat, Ismael Fernàndez, Pere Valls i a l'anònim equip de pares que els presta suport moral i material. Suposo que són ben conscients del favor que fan a llurs fills.

Hem d'agrair a l'amic Quimet Piqué, -que no en va és un hàbil tocador de guitarra i el llaüt-, la iniciativa de fer venir el Grup Xerinola. I també al Casal del Jubilat el simpàtic gest d'haver sufragat les despeses del concert a l'objecte de poder-lo oferir gratuïtament al públic. Llàstima que els joves estudiants de música de l'Escala no hi corresponguessin amb la seva presència. Voldria creure que hi va influir la simultaneïtat d'altres actes. Si és així, s'hauria de procurar evitar. Sigui com sigui, es van deixar perdre una estimulant i al·licionadora ocasió.

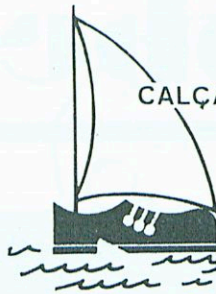
LLUÍS ALBERT

RENAULT

GARATGE FUMADÓ

C/ Ave Maria, s/n.
Tel. (972) 77 04 81
17130 L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

Pintor Joan Massanet, 10
Tel. (972) 77 02 53
17130 L'ESCALA
(Costa Brava - Girona)

MAGATZEMS **TITUS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI —
GELATS

Ctra. Viladamat a Palafrugell, km 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA
(Girona)

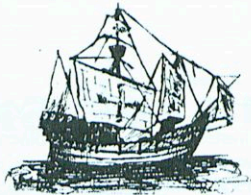
JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

REPARACIONS

COPES I TROFEUS ESPORTIUS

C/ Joan Massanet, 26 - Tel. 77 05 48 - L'ESCALA

Caravel·la

VOLEU REBRE L'ESCALENC A CASA?

SUBSCRIVIU-VOS TRUCANT AL
TELÈFON 77 02 04

O ESCRIVINT A L'APARTAT
DE CORREUS 19 DE L'ESCALA-17130

Dermofarmàcia

ROSA MARIA BALLESTA

**Fòrmules
Magistral**

**Centre
d'Específics**

Homeopatia

Ortopèdia

FARMÀCIA

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75 - L'ESCALA

Tel. (972) 77 03 95 - COSTA BRAVA - GIRONA

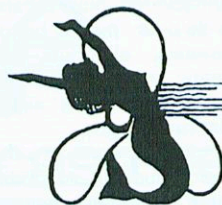

**HOTEL
RESTAURANT**

NIEVES MAR
(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 — 77 03 04 - Passeig Marítim - L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA

nàutica
Closa del Llop, s/n.
Tel. (972) 77 07 55
L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS - MOTORS - ACCESSORIS

EVINRUDE

L'ESTIUET DE SANT MARTÍ

L'estiuet de Sant Martí, observat des de l'antigor per les successives generacions, és un fenomen que coneixem gràcies precisament a l'experiència i no pas al descobriment de la seva naturalesa. Hi ha una teoria de caràcter científic que n'explica l'origen astronòmic, i encara que no hagi tingut una plena confirmació per part de la Ciència, tampoc no ha estat desmentida. De la susdita teoria en férem divulgació anys enrera en un programa de la festa de Sant Martí de l'Armentera, però creiem que és interessant de reproduir-la pel que té de curiosa i alhora d'instructiva.

Estels fugaços. Tots hem vist durant les nits serenes com, de quan en quan, travessa l'espai a gran velocitat un punt lluminós deixant un rastre brillant que s'extingeix ràpidament. Aquestes llampades són el que se'n diuen estels fugaços, no perquè siguin estels, sinó perquè fan l'efecte de ser-ho movent-se per l'espai, i com que apareixen i desapareixen en breus instants, se'ls aplica el qualificatiu de fugaços. En realitat, llur naturalesa sembla estar formada de restes d'antics cossos celestes reduïts a petits fragments que poblen l'espai interplanetari en gran nombre i dimensió molt diversa, des del granet microscòpic fins al d'uns quilograms. N'hi ha de molt més grossos, però aquests, que reben el nom de bòlids, no ens interessen ara.

Doncs, trobant-se aquests astres minúsculs en el pas de la Terra, penetren dintre les capes altes de l'atmosfera a tal velocitat, que la fricció produïda és prou per originar calor suficient i posar-los incandescents. Uns traspassen l'atmosfera i segueixen llur camí; altres es fonen i cauen sobre nostre en forma de pols. En els Pols de la Terra, hom ha trobat sobre la neu mostra d'aquest polsim còsmic.

Agrupacions o eixams d'estels fugaços. En la grandiositat de l'Univers, àdhuc els cossos ínfims estan sotmesos a unes lleis ordenadores, i així tenim que aquests corpuscles estan organitzats en famílies, cadascuna recorrent un camí fixat. A aquestes famílies o nuclis se'ls ha donat el nom d'eixams meteòrics.

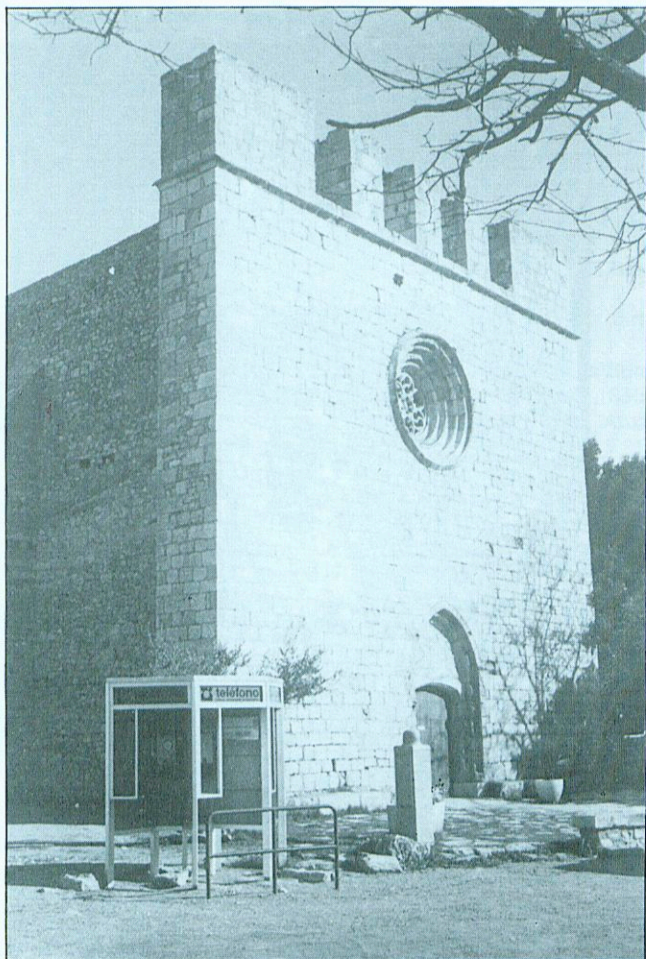
És molt fàcil de distingir-los a simple vista. Quan ens trobem amb un eixam d'aquests, comptem generalment un major nombre d'estels fugaços que d'ordinari. Per comprovar quins són de la mateixa família, fixem-nos en la seva trajectòria: prolongant-la pel seu extrem superior, veurem que totes les estrelles fugaces semblen procedir d'un punt determinat del cel, o sia, com si d'un centre donat en partissin una sèrie de raigs (figurem-nos una roda). Aquest centre s'anomena punt radial.

Tots els eixams tenen llur radial. És de bon observar, per exemple, pels volts del 10 d'agost, la caiguda de les Perseïdes —o llàgrimes de Sant Llorenç, per ser-ne aquest dia la festivitat—, anomenades així perquè el seu punt radial es troba en la constel·lació del Perseu.

El nombre d'eixams catalogat és considerable. Cada any, en trobar-se les òrbites de la Terra i d'un eixam, es produeix la caiguda d'estrelles des del punt radial respectivament, més o menys intens segons la importància de l'estol i la seva condensació. Quan ens trobem amb un nucli molt gros i compacte, pot donar-se una caiguda tan densa que es conegui per pluja d'estrelles. Encara moltes persones poden recordar el bell espectacle de la nit del 9 d'octubre de 1933 originat per l'eixam de les Dracònides, amb radial a la constel·lació del Dragó, en què tota la volta celest era un dens llampegueig constant.

Les Lleònides. Un eixam d'estels fugaços molt important és el de les Lleònides (amb radial a la constel·lació del Lleó). Inverteix 33 anys en recórrer la seva òrbita al voltant del Sol. Durant les nits de la primera quinzena de novembre, podem observar-ne la caiguda des del seu nucli. Fa molt temps que són conegudes. La primera observació interessant de les Lleònides és deguda a Humbolt, durant la nit de l'11 al 12 de novembre de 1799, però hom sap que han estat observades des de molt antic; ens podem referir ja a l'any 845. El gran matemàtic Le Verrier calculà que vingueren de l'infinit i, en acostar-se al planeta Urà, aquest les capturà incorporant-les al nostre sistema l'any 126.

L'estiuet de Sant Martí. Pels volts de Sant Martí, les Lleònides es troben a l'altre costat de la Terra en relació amb el Sol. Segons la teoria provisional de què partim, el seu gran nombre de partícules fa el paper d'un mirall reflectint la calor del Sol sobre

nostre, de manera que la radiació solar que incideix en el planeta és superior a la normal. Així, doncs, s'explicaria aquest endolciment tan notable de la temperatura conegut per l'estiuet de Sant Martí.

Ara bé, en les proximitats del 10 de maig, s'esdevé que tornem a trobar les Lleònides, però aleshores entre el Sol i la Terra, i resulta que si pel novembre ens reenvien la calor solar, ara ens la intercepten, la qual cosa dona lloc a les temudes gelades de maig, que en països més freds que el nostre són de més intensitat i es coneixen pels Sants de Glaç.

Si aquest eixam és el provocador dels fenòmens explicats, vindrà un dia en què els nostres llunyans descendents no podran constatar ja aquests períodes d'escalfor al novembre i de refredament al maig. La raó és que l'eixam, que quan fou llançat dintre el nostre sistema solar era una massa gairebé compacta, es va esparpillant progressivament al llarg de la seva òrbita i d'ací alguns segles s'hauran escampat tant llurs partícules que ja no es distingirà ni l'agradable augment de temperatura ni l'enutjós refredament que ara propicien. L'estiuet de Sant Martí haurà desaparegut.

Molts lectors deuen pensar que hi ha anys que no es coneix l'estiuet, i fins i tot que se'n troben de temps bastant dolent. Cal tenir en compte que no tots els anys ensopeguem amb concentracions de Lleònides que puguin tenir una influència prou eficaç.

Vejam si enguany es porten bé i ens fan gaudir d'un bon aplec a Empúries.

JOAQUIM ARMENGOL

conversa amb...

RODOMA

els membres de
l'ASSOCIACIÓ DE
DENOMINACIÓ
DE QUALITAT
ANXOVA DE L'ESCALA

Pregunta.— Quan va decidir demanar la denominació de qualitat?

Resposta.— Nosaltres no la vam pas demanar, sinó que la Generalitat ens ho va proposar, o sigui, ja fa anys, un dels personatges que sempre s'ha mogut en el món de la pesca, que és en Pere Ros, va comentar amb algú de la Generalitat que a pertot on un va hi troba anxoves de l'Escala, això vol dir que hi ha algú que n'utilitza el nom sense ser de la vila. Més tard es va dir que hi havia la possibilitat de que la Generalitat fés unes denominacions de qualitat i que ja s'havia pensat en les anxoves de l'Escala. Tots hi vam estar d'acord, però va quedar aturat, fins fa tres anys que es va tornar a remenar i ens van proposar la denominació de qualitat. Ens va semblar bé. Hi va haver uns petits problemes ja que la marca «Anxoves de l'Escala» estava registrada i finalment vam acordar registrar el nom en singular, és a dir, «Anxova de l'Escala», vam buscar un logotip i vam tirar endavant.

P.— Pels saladors de l'Escala, què significa l'acceptació de la denominació de qualitat?

R.— Bé, això comporta un compromís molt seriós, ja que des del moment que ho acceptarem també vam acceptar controls de qualitat i tot el risc que aquests controls comporten, però al mateix temps donem una garantia al consumidor, i podem dir amb tot el goig que l'«Anxova de l'Escala» està considerada com la millor, no ja de Catalunya ni d'Espanya, sinó de tot el món, perquè no hi ha cap més anxoves que passin els controls de qualitat que passa l'anxova de l'Escala.

P.— I aquesta denominació de qualitat, quan se us va concedir?

R.— Va ser signada, en aquesta mateixa sala de la Casa del Mar on ens trobem, en aquesta mateixa taula, el dia 17 de març de 1988.

El primer problema que es va presentar va ser el de les instal·lacions a on es feia el salaó. La Generalitat va enviar uns controladors, que pertanyen a una entitat semi-oficial, es diu Calitax, és un organisme internacional que, també controla el Cacaolat, els vins de Perelada i altres productes.

Calitax en fer la inspecció ens va dir que ens donava un temps per acondicionar els locals. començant de mica en mica. Hi va haver qui va optar per fer obres, qui va fer canvis, altres no han fet res, altres ho han fet tot nou... Cada ú ha fet el que li ha semblat, o el que més li ha convingut.

P.— Quan tenen lloc aquests controls?

R.— Els controls es passen cada mes i els locals són inspeccionats de tant en tant. Calitax ho mira tot, pes, cloruro sòdics, potasses... Aquesta gent compren un pot de cada ú a qualsevol establiment de Barcelona, l'analitzen i ens envien els resultats. Fins avui no hi ha hagut cap problema i no n'hi pot haver cap, ja que el sistema de conservació és molt simple però segur.

P.— Quins productes feu servir per la manipulació de l'anxova?

R.— Bàsicament s'utilitza l'anxova, és clar, i sal marina. Hi ha també els filets que són conservats amb oli, això va ser causa d'un petit problema. El departament va dir que havíem de

treballar amb l'oli d'oliva, ja que ells consideraven que és més pur, alguns de nosaltres s'hi van negar de totes totes, ja que considerem que a nivell de conservació és el mateix treballar amb oli d'oliva que amb oli de girasol. El d'oliva té l'inconvenient de glassar-se i, com que és un producte que guarda càmera, quan passa això, per a la gent que no sap, fa molt mal efecte. Un altre problema que hi ha és que l'oli amb el temps absorbeix el gust de l'anxova, i hi ha qui no està acostumat al gust de l'oli d'oliva. Vam parlar amb el director general d'Indústries Agroalimentàries de la Generalitat, Sr. Jordi Peix, i tot i que ja ho havien publicat al Butlletí, se'ns va acceptar l'oli de girasol i l'oli vegetal sempre que l'etiqueta portés el tipus d'oli emprat. L'oli també ens l'analitzen.

P.— Quina quota pagueu per ser soci de l'Associació de Denominació de Qualitat?

R.— Nosaltres tenim un pressupost que enviem a la Generalitat i ells ens en subvencionen el 50 per cent. Aquest pressupost cobreix els rètols i la festa de l'anxova, així com les anàlisis que valen més d'un milió de pessetes l'any.

Tenim una compte oberta per a tots, en aquest sentit no hi ha cap problema, hi ha molta unió.

P.— Què us va decidir a fer la festa?

R.— La publicitat que es va fer a Catalunya Ràdio va ser un fracàs, la passaven a les 8 del matí. Aquesta va ser una de les raons que ens va fer decidir per fer una festa. Si fas una festa i la muntés bé, tens publicitat assegurada, els mitjans de comunicació en parlen abans i després. Esperem que continuarem fent-la cada any.

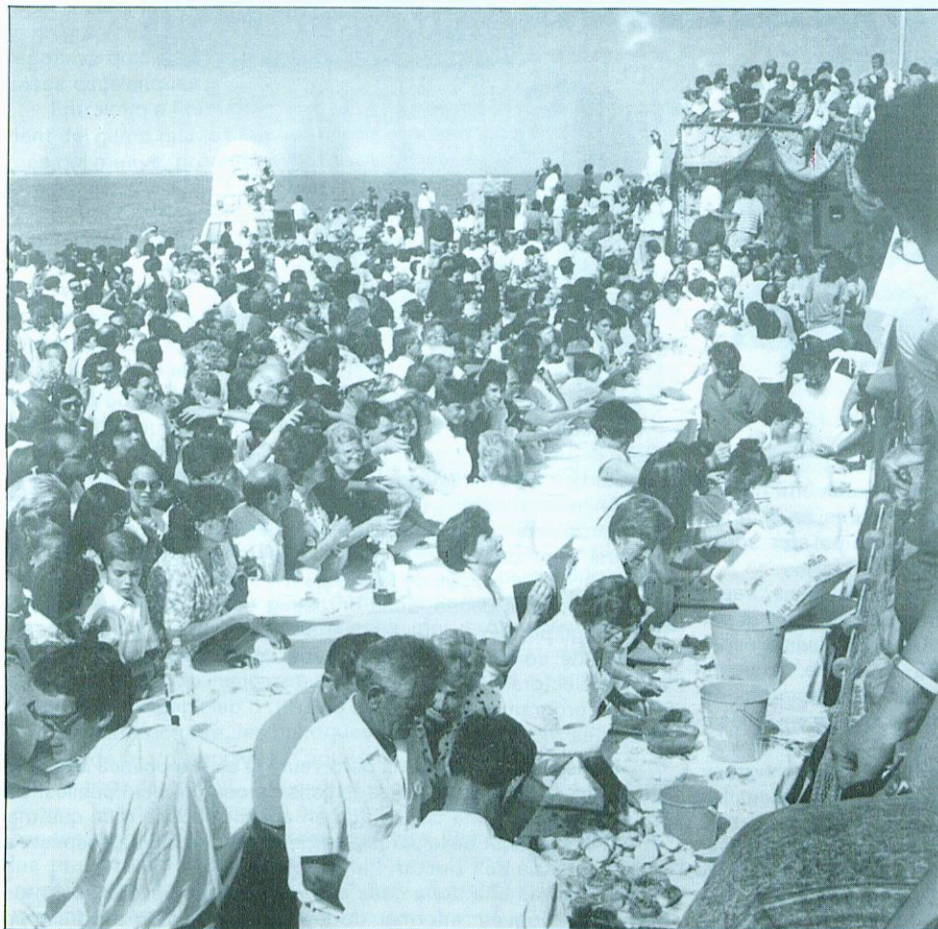
El més important de la festa, creiem, és que hem aconseguit que sis persones en un poble petit com l'Escala, amb els mateixos interessos, ja que som competència, vulguem o no, arribem a muntar una festa tots junts.

Hi ha hagut molt ressó. El Periódico va donar peu a què truquessin diverses emissores de ràdio, entre elles Catalunya Ràdio, Sant Joan Despí, Ràdio 4... També n'ha parlat el Punt Diari, el Diari de Girona i l'Hora Nova.

La col·lecció dels restaurants ha estat molt positiva, i això pot donar peu a que un altre dia es faci una festa més grossa, gastronòmicament parlant. Els hem d'agrair la seva col·laboració i també la de totes les persones que ens van ajudar, les mateixes que col·laboren a la Festa del Carme, sense elles no ens n'haguéssim pas sortit. Va anar molt bé.

P.— Teniu algun objectiu?

R.— Hem pensat que seria bo d'aprofitar la festa de l'anxova per comercialitzar-la, no per marques, sinó posant-hi l'anagrama i l'etiqueta de la segona festa. Hi ha però el problema del Registre de Sanitat, ho hem de parlar, ja que si

Hi ha una noia que fa una tesi doctoral sobre l'anxova i va dir que hi ha un seguit de circumstàncies que fan que l'anxova de l'Escala sigui bona, ja que hi ha un micro-organisme que només es desenvolupa en el nostre poble i que no pot viure en cap altre lloc. És un procés micro-biològic. El bacteri «escalensis» n'és el responsable.

Ja ho sabeu, escalencs, finalment s'ha desvetllat el secret que fa que la nostra anxova sigui inmillorable i coneguda arreu del món.

RODOMA

tots passem els controls, no te perquè haver-hi cap entrebanc.

P.— Qui sou els que formeu part de l'associació?

R.— Anxoves de l'Escala (Magdalena Sureda), Salaons Solés, S.A., J. Callol i filles, Salaons Figueres, Fill de J. Callol i Serrat i Anxoves el Xillu.

P.— Quan és que es pesca més anxova?

R.— La temporada va d'equinocci a equinocci, és a dir, de juny a setembre, més o menys, encara que hi ha propinets abans i després. Aquest any en tindrem sort de la propina de tardor, perquè juliol i agost han estat magres.

P.— Quin és el procés de salat de l'anxova?

R.— S'agafa l'anxova, es posa en sal, al cap d'un temps se li treu el cap i la tripa, es posa en barrils i en sal durant un temps, aquest temps depèn de les temperatures, com més calor més ràpid, com més fred més tarda, i després ja es posa als pots.

P.— Es pot dir que aquesta indústria ha anat en augment o que ha disminuït.

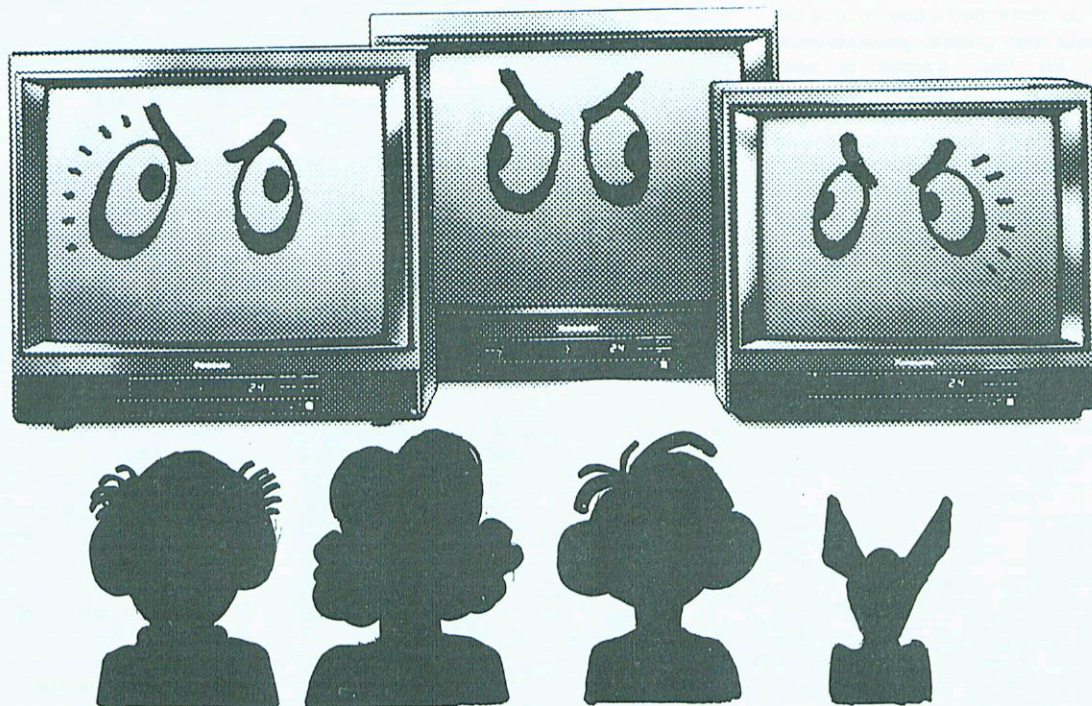
R.— Les fàbriques de salat properes a Barcelona van anar desapareixent. Van quedar les de l'Escala, Port de la Selva i Cadaqués, aquestes dues últimes poblacions han vist desaparèixer aquesta indústria, i nosaltres, en ser sols, vam anar creixent de mica en mica.

P.— Per acabar, que més en podeu dir de les anxoves de l'Escala?

R.— Podem dir dues coses:

Les anxoves de l'Escala fan que les nenes siguin més boniques. Això es pot comprovar. Si no és veritat, què és el que fa que a l'Escala hi hagi tantes nenes «maques».

hissant la ploma

LA QÜESTIÓ DE L'ESTAT O L'ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Quan aquest article arribi a vosaltres, segurament que la qüestió ja haurà estat solventada, però tant és. Ens ha semblat que era prou interessant dir quatre coses sobre un afer sorgit abans de la campanya electoral.

Els grups polítics, no tots, però molts grups polítics, varen estar parlant de la possibilitat de crear uns comissaris polítics per VIGILAR la informació que es donés a través de televisió espanyola sobre les properes eleccions del 29 d'octubre. Aquests comissaris serien els encarregats de controlar els minutatges de les aparicions dels diferents grups i dels diferents líders polítics a les pantalles.

Evidentment, aquesta mesura és absurda. La por dels grups polítics és que la televisió de l'Estat (la televisió oficial) manipuli a favor de l'actual govern afegint més minuts d'un grup i posant-ne menys d'un altre. Vol posar-s'hi solució amb uns comissaris que vigilin la feina dels professionals de la informació. (No s'assembla molt perillosament, aquesta pràctica, a una època no massa llunyana? No fa una rància olor de dictadura o de censura prèvia dels treballs informatius?).

Absurd. És evident que pot passar que es manipuli la informació en favor del grup polític actualment en el govern (que no en el poder, no confonguem les coses). El que també és evident és que per manipular la informació no cal disposar de més o menys tros, no cal disposar de més o menys minuts. No. Per manipular, l'únic que cal és tenir una mica de vista a l'hora de seleccionar els fragments que sortiran posteriorment pels monitors. Amb això n'hi ha ben bé prou. I ja em direu qui és el maco, qui és l'espavilat que pot quantificar tals o quals declaracions per saber si s'està afavorint un o altre grup. Per això no hi ha aparells de mesura i intentar alguna cosa per l'estil no es pot qualificar més que d'insensatesa.

És interessant però seguir algunes de les conseqüències que se'n deriven. Perquè, amb aquesta petició feta per diversos grups, creiem que tots han perdut els papers, tots han perdut el seu lloc. I si no, fixeu-vos-hi: De tots és sabut que la classe política se'n recorda de santa Bàrbara quan trona. Però amb això tots hi han pensat abans. És que ho han fet potser en interès dels seus soferts electors? Perquè sigui respectada la igualtat d'oportunitats davant de la Constitució i les altres lleis? No. En absolut. I això ho heu vist tots. És pur interès partidista (que d'altra banda en la forma que està tot muntat creiem que són del tot legítims —tothom té allò que es mereix—).

En realitat, no sabem si el que anem a dir ara és o no possible, si es factible, però hi hauria una actitud envers aquesta situació que fora un bon revés per l'arrogant classe política espanyola. L'actitud en qüestió està pensada perquè l'adoptessin els mitjans de comunicació públics (que en aquest país són oficials, ja ho hem dit). Senzillament, es tractaria de boicotejar la campanya electoral des del punt de vista informatiu. No donar absolutament cap notícia sobre el procés de la campanya electoral.

Això, d'una banda, seria un càstig que no oblidaria ningú. I diem ningú perquè els afectats seríem tots. Primer els usuaris dels mitjans de comunicació públics: ens estalviaríem de patir tants espais electorals a TV i ràdio, que ocupen el lloc, a vegades, d'algun programa interessant o divertit, o dels dibuixos animats, i això ja és més greu.

El més interessant seria però veure la classe política intentant fer campanya electoral sense mitjans de comunicació públics. Un sever càstig per una classe que en aquesta època més que mai oblidava el significat de la paraula respecte. S'obliden del respecte a la intel·ligència de l'elector. I això es paga, i car!

De fet, és una bona cosa que els qui votarem o hauríem de votar ens poguem informar de les intencions d'un o altre grup polític o coalició. Però per això no cal la campanya electoral. La campanya electoral és una manipulació descarada de l'opinió pública.

Les eleccions sempre han funcionat amb campanya electoral però els resultats són nefastos. D'una banda es manipula el personal i de l'altra creiem que és una forma de desincentivar, desmotivar, d'eliminar a la llarga la memòria col·lectiva i social. I això ja entra en els plantejaments de sistemes polítics poc compatibles amb la democràcia.

Si no fem l'esforç de recordar el nostre passat més imminent, si no fem l'esforç de mantenir viva una memòria col·lectiva i social, les eleccions democràtiques queden viciades, desvirtuades en els seus propòsits i d'aquesta forma s'aconsegueixen situacions gens recomanables. Perquè la democràcia sigui un sistema polític creïble, sa, i que funcioni mínimament, cal que els mecanismes funcionin i serveixin pel que varen ser pensats, no per altres fins més obscurs.

Per acabar, i a tall d'exemple (i ja sabeu que això és molt fàcil de fer) només voldríem que us fixeu i que repasseu els grans temes que hauran estat objecte de la campanya. Atureu-vos a pensar si s'estan discutint coses importants per l'Estat i pel moment que estem passant, o si són temes que han sortit molt a la premsa i prou. Penseu-hi i feu el que hàgiu de fer i recordeu que cada poble té els governants que es mereix.

L'ESBOSSAR (I)

Setembre s'havia esmunyit dels fulls del calendari. El sarau i les sardanes de la festa major ja eren llunyans. Els nens i nenes omplien de nou les aules de les escoles. Els estiuejants barcelonins ja havien tornat a joc de la gran urb.

Altra volta, havíem quedat sols, encarant-nos de bell nou a un hivern monòton, difícil de passar per l'estretor econòmica que aquella època es vivia, però conformats, per altra part, amb l'esperança d'una bona pesca i que el que no donés el mar ho facilités la terra dels camps, horts, olivars i vinyes, amb una bona collita de cereals, patates, llegums, oli i vi, que n'hi hagués fins que les orenetes ens anunciessin, amb llur arribada, la tornada del bon temps.

La verema, per altra part, ja s'havia acabat, ocupant la seva feina gran part del mes de setembre, i el most novell de les vinyes reposava quiet i tranquil dins les botes i bocois dels cellers de les cases escalenques.

Entràvem a l'octubre i amb ell arribava una nova tasca per a la gent del camp que, a l'Escala, també era gent de la mar ja que, qui més qui menys, procurava portar pa a taula, suat entre terrosses i armellades.

El conreu del blat de moro, com també la seva collita, han canviat totalment amb l'arribada de noves tècniques i, especialment, de la maquinària, tot el qual ha estat altament positiu.

Abans, tot es feia manual. Les regues de blat de moro s'alineaven amb ordre geomètric i de ben lluny se'n podia comptar el número, ja que es plantaven molt separades i no com avui dia que en un terreny similar n'hi fan cabre molt més, fins al punt que els blatdemorars semblen talment —de tan espesos que són— veritables sembrats de blat, ordi o civada.

Abans calia cavar el blat de moro, calçar-lo, esclari-lo i regar-lo rega a rega en els camps que disposaven d'aigua.

Ens ho dirien prou bé moltes dones escalenques, jornaleres fixes durant l'estiu de les masies i cases de pagès. Jo les veia adreçar-se als camps, de boñ matí, amb el tràmec a l'espatlla i amb el barret de palla a la testa o amb un generós mocador al cap, peça que feien servir molt les dones de certa edat a les nostres contrades. N'hi havia que per a estar més protegides empraven les dues coses. Elles no feien el ridícul al costat dels homes. Cavaven, esclarien i calçaven el blat de moro molt a satisfacció de l'amo del camp.

Arribat l'octubre, les canoques eren ja resseques i les capsas de blat de moro penjaven d'aquestes torçant el coll.

A cops de volant, s'anaven ajaçant les canoques i se'n feien pilons. Tot darrera seguien els que s'encarregaven de separar les capsas de blat de moro de les canoques que les apilonaven o bé les tiraven dins dels coves. Una vegada plens, els abocaven al carro o al carretó que els anava seguint. A voltes les tiraven directament al carro d'una a una.

De quan en quan es topaven amb alguna carbassa, ja que hi havia el costum de sembrar-ne unes quantes, al mateix temps que feien el blat de moro.

Les carbasses, algunes de mida molt considerable, era bona vianda per al bestiar però de tant en tant se'n trobaven d'aquelles vermellenques que es guardaven en el graner per a fer-ne sopa quan s'arribava l'hivern.

Acabada la jornada, les capsas de blat de moro s'apilonaven a les entrades de les cases on s'hi guardaven els carros.

Era ja el moment d'esbossar. Està clar que si cerquem en el diccionari el mot "esbossar", trobarem un significat que en res no s'assembla a la feina d'agafar entre les mans una capsa de blat de moro i treure'n les bosses que l'envolten, llevat de les tres o quatre més fines i blanques, deixant al descobert els grans de blat de moro, restant la capsa nua i sense fulles que l'abriguin.

La meua definició, ni de bon tros, no és vàlida per a figurar en un diccionari, però vull creure que més o menys se m'entén.

El tema que avui hem escollit em fa topar amb diversos mots que no trobem —no dic que no hi siguin— en el voluminós diccionari d'en Pompeu Fabra i que, en certa manera, em fa anguniosa la meua tasca, per temor que el lector no em compregui del tot.

En el diccionari, trobareu diversos exemples de significats del mot *capsa*, però no apareix en un context que faci referència a *capsa de blat de moro* i, en canvi, sí trobareu el mot *panotxa* que

ve a ésser el mateix, però que en la realitat no és gens emprada pels pagesos. Si algú ho fes, ben segur que aquells li respondrien: *escolta noi, que ets de Barcelona?*

Malgrat això, sembla ésser que en alguns indrets comarcals fan servir habitualment el mot *panotxa*.

La significació *bossa* l'hem de trobar en el mot *palló*, que segons diu el diccionari, és *la palla de blat de moro*, o sigui, el que nosaltres en diem *bossa*, la fulla seca que juntament amb altres embolcalla la capsa.

Fetes aquestes curtes i modestes apreciacions filològiques, que no pretenen altra cosa que intentar que se m'entengui millor, apropem-nos a l'entrada d'una de les cases de menestrals de l'Escala on s'hi esbossava ara fa, pam més pam menys, uns quaranta anys, que és l'època a la qual em refereixo.

Entrem-hi. Ja és fosc. A fora al carrer, silenci, fosc, pau, tranquil·litat. El primer que veiem és un gran piló de capsas de blat de moro i, al voltant seu, homes i dones, sobretot dones, esbossant. Són gent de la casa i unes veïnes del barri que hi han anat a ajudar-los, sense cobrar. Les dones que anaven a esbossar als masos, aquestes sí que cobraven, donat que hi anaven de dia a fer-hi el jornal.

Les dones de les cases de pagès del poble, si algun benefici treien, eren unes quantes bosses, les més blanques i fines, que feien servir per a fer una *màrfega* que els homes s'emportaven a *bordo* de la teranyina per poder-hi dormir una estona. Uns altres la feien servir a la vinya per a fer-hi una becaïna. Fins i tot, una dona, sense treure els ulls de la capsa de blat de moro que està esbossant, m'explica que a les cases més pobres les feien servir, temps més enrera, per a fer *matallassos* per a dormir. Tenien l'inconvenient que, com que les fulles eren seques, feien molta fressa.

No cal dir que tota aquesta gent que està esbossant, ho fan assentats en *cadires baixes de balca*. Els qui no són de la família, se la porten de casa seva. És la mateixa cadira que a l'estiu feien servir per parar la fresca o a l'hivern per estar a la vora del foc, o aquella cadira tan vella que havia servit per assentar-s'hi diverses generacions de dones, des d'on, molt còmodament donaven de mamar a llurs fillets.

Em dono compte que sota la cadira de l'àvia Pepa hi ha un gat adormit. Està arronsat, com un cargol dins la seva closca. S'hi troba bé perquè sent l'escalfor de les bosses i cabellera que pràcticament l'embolcallen. L'airet d'octubre es deixa sentir. A més, me n'adono que aquests grans portals de les entrades de les cases de pagès no tanquen massa bé. La fredor s'endinsa per les seves esclatxes, sobretot els dies de forta tramuntana que, de quan en quan, bufa els dies que s'esbossa.

És tard, com ja hem dit, però el temps no compta. No van a cop de rellotge. La vetllada és llarga i ja tenen la feina feta. El bestiar ja reposa a les quadres, ben tip. Abans de començar a esbossar, els homes de la casa ja s'han encarregat de donar-los grana i userda, i la Tereseta ja s'ha espavilat de rentar els plats i tenir la cuina enllestida.

La mainada de la casa ja és a dormir. A voltes, alguna criatura volia fer-se el valent, però no podia resistir a la son i, al final, es quedava adormida enmig d'un piló de bosses.

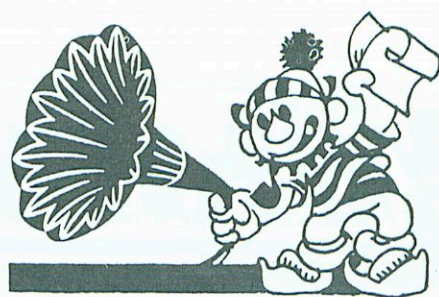
En Peret és l'únic de la colla que no esbossa. Ell és l'encarregat de fer els manats de les capsas. Les lliga de dues en dues, màxim de tres en tres, amb les fulles que han restat a la capsa de blat de moro. Els manats que fa, demà els penjaren en els cairats de les quadres, o bé els posaran els uns sobre els altres en un pal vertical que en diuen un "home". També solen fer una escala ampla amb barres de saule, en els graons de la qual pengen els manats de blat de moro.

D'una manera o d'altra, els posen en lloc cobert, que hi toqui l'aire, a fi que el gra s'assequi bé.

Avui dia, podem veure algun manat de capsas de blat de moro penjant del sostre d'algun restaurant de muntanya, servint de decoració entre forques i jous de parelles de bous.

NOTICIARI LOCAL

RESUM DE NOTÍCIES SERVEIS INFORMATIUS DE RÀDIO L'ESCALA

1-9 PREGÓ DE JOSEP TERO I CONCERT DE LLUÍS LLACH A LA FESTA MAJOR 89

El pregó de festa major va anar a càrrec en aquesta ocasió del cantautor escalenc Josep Tero. Aquest és el tercer any que s'ha fet pregó a l'inici de la festa de la nostra vila. El primer any es va fer a la platja a la tarima dels músics. L'any passat es va fer ja des de la balconada de l'Ajuntament, el mateix lloc on es va fer aquest any el pregó de festa major.

Un dels actes més destacats de la festa major 89 va ser el concert que va oferir Lluís Llach a l'envelat. Un dia abans de l'actuació, el grup de Lluís Llach va patir un accident de circulació i a la seva actuació a la nostra vila va haver de substituir dos dels músics que habitualment l'acompanyen.

4-9 EL GRUP DE DEFENSA DEL MONTGRÍ REBUTJA EL TELEFÈRIC

El Grup de Defensa del Montgrí va rebutjar el projecte de l'estudi de la construcció d'un telefèric a la muntanya del Montgrí. La construcció d'aquest telefèric es va apuntar durant l'acte d'inauguració de la restauració del castell del Montgrí, el mes de maig del 89. L'estudi de viabilitat i rendibilitat del telefèric l'estan fent dos alumnes d'enginyeria mecànica de l'escola Politècnica de Girona com a projecte de final de carrera. Al comunicat que va fer públic el Grup de Defensa del Montgrí, en una roda de premsa, hi van donar suport el grup CIPSELA per la defensa dels aiguamolls de Pals i dues formacions polítiques de la localitat de Torroella: el grup d'Esquerra Republicana de Catalunya i el d'Iniciativa per Catalunya.

16-9 "220 QUILOS A L'ESCALA"

Sembla que la nostra població darrerament té sort. En aquestes mateixes planes havíem parlat dels 731 milions que va repartir una primitiva, i aquest dissabte la loteria va repartir dos-cents vint milions a diferents persones que havien comprat dècims. Hi va haver persones que varen obtenir premis de 4 milions, i d'altres més afortunats que varen rebre fins a 40 milions.

21-9 MODIFICAT EL PRESSUPOST DE L'ANY 1989

El ple extraordinari d'aquest dijous va aprovar una modificació de crèdit per valor de gairebé setanta milions de pessetes. Aquesta modificació surt de diferents partides, la més important de les quals és el superàvit de l'Ajuntament de l'any anterior. Amb aquesta modificació de crèdit, el pressupost per l'exercici en curs se situa globalment en nou-cents milions de pessetes. Aquesta modificació de crèdit correspon, d'altra banda, a partides ja gastades pel consistori com per exemple l'arranjament de les pistes de tennis municipals, l'equipament de la brigada i vestuari de la policia, etc...

25-9 INICI DE CLASSES A FP

L'Escola de Formació Professional de la vila va començar les seves activitats aquest dilluns tot i que encara falta per cobrir una plaça de professor en aquesta data. El nombre d'inscrits pel curs 89-90 és de 26 per primer curs i divuit que faran segon, el que representa quaranta quatre alumnes. D'altra banda, pel que fa als cursos d'ensenyament general bàsic, varen començar tal i com estava previst, amb horari de matins i només els pàrvuls varen veure retardat el seu començament en un dia perquè les aules encara no havien estat habilitats del tot.

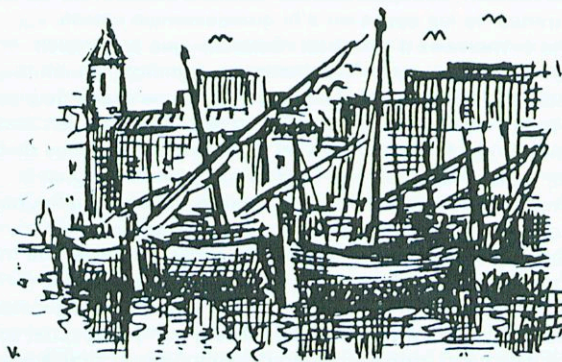
22-9 JOSEP LLUÍS SASTRE A LES LLISTES PEL SENAT

El regidor per esquerra republicana de l'Escala amb presència a l'Ajuntament, Josep Lluís Sastre, es presentava a les llistes electorals per al senat per la circumscripció de Girona. Josep Lluís Sastre, que va ser entrevistat per la nostra emissora amb aquest motiu, va dir que es pretenia portar al senat el fet de poder parlar amb català i que des de les seves propostes es pretenia una reforma de la Constitució i de l'Estatut de Catalunya.

27-9 ADJUDICADES LES OBRES DE SANEJAMENT DE MONTGÓ

La junta de Sanejament de la Direcció General d'Obres Hidràuliques ha adjudicat les obres de sanejament de Montgó a ACSA, per un pressupost lleugerament inferior als cent setanta-cinc milions que en un principi es varen pressupostar. L'import de les obres és finançat al cinquanta per cent entre el Consorci de la Costa Brava el vint i cinc per cent la Direcció General d'Obres Hidràuliques i la resta anirà finançat per meitats pels ajuntaments de l'Escala i Torroella de Montgrí.

esport i lleure

FUTBOL

Competició oficial
Resultats del mes de setembre

INFANTILS

(Primera divisió provincial, grup 2)

23 setembre Sant Pere Martir – l'Escala 0-1

JUVENILS

(Segona divisió provincial, grup 17)

23 setembre l'Escala – Palamós B 4-0

Aquesta temporada, el conjunt juvenil juga en una categoria inferior als darrers anys, degut al fet que va baixar un equip de les comarques gironines que figurava en una de superior.

TERCERA REGIONAL

(Grup trenta-dos)

10 setembre l'Escala – Flaçà 3-1
17 setembre Cristinenc – l'Escala 3-2
24 setembre l'Escala – l'Armentera 3-2

PRIMERA REGIONAL

(Grup primer)

10 setembre Abadessenc – l'Escala 2-0
17 setembre l'Escala – Anglès 1-2
24 setembre Salt – l'Escala 0-2

SARDANES

En els quatre dies de la festa major varen ser interpretades un total de 68 sardanes, segons el detall que en donem a continuació: el primer dia foren 15, a migdia, a la plaça de l'Ajuntament, la "Baix Empordà" (3), a la tarda, a la plaça Víctor Català, "La Principal de Banyoles" (6) i a la nit, a la plaça Víctor Català, "La Principal d'Olot" (6). El segon dia 17, a migdia, a la plaça de l'Avi Xaxu, la "Marina" (3), a la tarda, a la plaça de les Escoles, la "Foment" (6) i la "Marina" (2) i a la nit, a la plaça Víctor Català, la "Foment" (6). El tercer dia 18, al migdia, a la Platja, la "Foment" (6), a la tarda, a la Platja, "La Principal d'Olot" (6) i a la nit, a la plaça de les Escoles, la "Ciutat de Girona" (6). El darrer dia també 18, al migdia, a la plaça de l'Avi Xaxu, la "Foment" (6), a la tarda, a la plaça Víctor Català, la "Baix Empordà" (6) i a la nit, a la plaça Víctor Català, "La Principal de Banyoles" (6).

El dissabte dia 9 teníem la "Nit de la Sardana", a la Platja, amb un total de 12 sardanes, sis per cobla, que executaren la "Badalona" i la "Foment", per aquest ordre d'actuació.

El dilluns dia 11, Diada de Catalunya, a la nit i també a la Platja, la ballada va ser interpretada per la "Selvamar".

Com que si alguna vegada hem volgut expressar la nostra opinió o exposar una disconformitat, enlloc d'entendre's com a un suggeriment orientatiu, i, com a tal, tenir-ho en compte per a properes ocasions, s'ha agafat el nostre comentari com a crítica destructiva i els organitzadors han donat mostra de sentir-se més aviat ofesos, ens hem limitat a detallar: quan, on i per qui, han estat interpretades les sardanes que ens han estat ofertes durant el mes de setembre.

FESTA MAJOR 89

La festa de l'Escala és sovint afectada per la pluja que, a part de deslluir-la, obliga a ajornar o fins i tot a anul·lar algun dels actes programats.

La festa major 89 ha estat afectada pel vent, ara tramuntana, ara gregal, dificultat atmosfèrica que va privar de portar a terme, canviar de data o bé d'escenari, nombroses activitats. Ja a la vigília, el dia primer de setembre, la PRIMERA TROBADA DE DIBUIXANTS INFANTILS (de 4 a 10 anys), es feia en local tancat, en aquest cas a l'edifici Masset, quan s'havia de fer a la Platja. Hi participaren 78 nens i nenes que, utilitzant tota mena de materials (dacs, pintures...) i amb el tema "El meu poble està de festa",

anaren plasmant a cada cartolina amb més o menys encert i amb la idea pròpia de l'edat, els respectius treballs que teníem ocasió de contemplar en l'exposició que se'n féu a la sala petita de l'Ajuntament. El dissabte dia 2, els jocs infantils del matí també es varen haver de traslladar de lloc: Va ser a l'envelat on un centenar de nens i nenes participaren a la cadira musical, a la reventada de globus, a la gimcana i a la pesca de caramels amagats dins la farina. La Marga Benet, locutora de Ràdio l'Escala, va actuar, amb molt d'encert, com a animadora del festival. El diumenge dia 3, encara va ser pitjor, doncs el festival nàutic programat amb la cursa de natació la Platja-el Cargol, la cucanya i la cursa d'OFNIS, no fou possible celebrar-lo degut a l'estat del mar. Per la gimcana ciclista del tercer dia, el dilluns, anunciada a l'avinguda Ave Maria, no va haver-hi cap mena de problema per portar-se a terme. Continuem amb els espectacles infantils dient que cada dia a la tarda va haver-hi a la plaça Víctor Català quelcom per a la mainada: el primer dia amb el grup d'animació Amadeu i Cia. que ja al matí s'havien encarregat d'acompanyar la cercavila dels gegants i cap-grossos. El diumenge, l'actuació de Els farsants BUGADA EN SOL MENOR, (que no fou possible fer-ho a la Riba). El dilluns l'espectacle infantil "Xip i Xap" i el dimarts, el darrer dia, l'animador Noé Ribas amb el fi de festa infantil.

Les sardanes de tots els dies, així com la cursa ciclista del dissabte, les comentem a part. De futbol, el partit de la vigília amb el Palafrugell. En el pavelló municipal, el dia 2, futbol-sala, amb actuació del Ballet de Jazz del Forum Esportiu amenitzant la mitja part. El dia 4 partit de bàsquet i el dia 5 voleivol.

L'envelat, instal·lat com l'any passat al costat del pavelló, va ser l'escenari de l'actuació de LLUÍS LLACH, la nit de la vigília, així com dels tres concerts: El del dia 2 a càrrec del grup La Xerínola de Sant Vicents de Castellet, format per setze nois i noies amb instruments de pols i pua actuant sota la direcció de Ferran Hermida que hi intervé també com a intèrpret. El dia 3 per l'orquestra MARINA i el del dia 4 per JANIO MARTI.

Els balls, també a l'envelat, cada dia a la nit: el primer dia el conjunt EBANO i l'orquestra AQUAREL-LA, el segon dia el conjunt NEVADA i l'orquestra MARINA, el tercer dia amb JANIO MARTI i el darrer dia amb LOS DIABLOS i SETSON i BLAS.

El castell de focs artificials, la nit del primer dia, també es veia afectat pel temps i era ofert a la plaça de les Escoles on, a més de la perillositat que va representar l'obligat emplaçament, amb diferents característiques del marc habitual, tot i aplegar molta assistència, no va tenir la vistositat i la ressonància acostumada, com evidentment hauria tingut si s'hagués pogut portar a terme a la Riba.

L'encarregat del pregó de la festa d'enguany fou l'escalenc Josep Oliveras i Altrachs, conegut artísticament com en *Josep Tero*, que es va dirigir a la concurrència, el migdia del dissabte, des del balcó principal de l'Ajuntament, prèvia presentació de l'Alcalde de la vila. Seguidament del pregó, s'inaugurava l'exposició *Conreu de la Vinya* que ha estat oberta al públic, amb molta afluència de visitants, a la sala de la Casa de la Vila.

Hem deixat per a darrer punt del comentari, l'acte que gairebé encetava la festa major: L'ofici solemne en honor a santa Màxima, concebrat per nou sacerdots. Acompanyaven el nostre mossèn Salvador, els capellans de l'Estartit, Torroella de Montgrí, Ullà, Belcaire-la Tallada, Albons-Empúries, mossèn Joan de ca les Monges, un mossèn que passava les vacances a la nostra vila i va voler participar-hi i el sots-director del seminari de Girona i delegat de Catequesi, mossèn Ramon Oller, qui va fer una commovedora i adoctrinada homilia. La santa missa fou acompanyada musicalment per la cobla BAIX EMPORDÀ, amb participació de la CORAL EMPORIUM. Les relíquies de santa Màxima presidiren la celebració i al final de la missa es cantaven els goigs a la nostra Patrona:

"Puix del mateix Criador
sou esposa benamada:
Màxima de gran valor
sigue la nostra advocada".

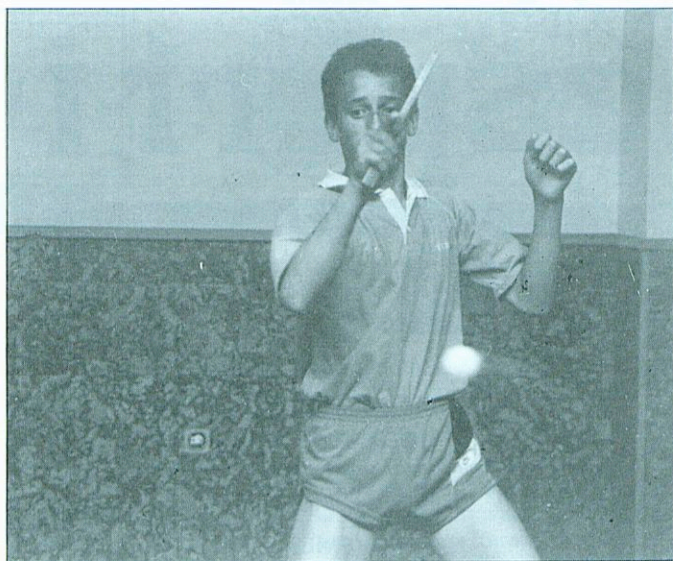
CICLISME

Amb organització de la Penya Ciclista escalenca, el primer dia de la festa, el dissabte dia 2, a la tarda, en el Circuit Miramar, com és tradicional (avinguda Ave Maria, Camí Ample i Passeig Marítim) va tenir lloc la cursa ciclista III TROFEU JOSEP HERNÁNDEZ, puntuable per la VI Copa Girona, disputant-se tres proves: la femenina, la de veterans i cicloesportius C i la d'aficionats i cicloesportius A i B. La femenina, de la que cal remarcar que fou la primera prova oficial de la categoria que s'ha corregut a les comarques gironines i a la qual va participar-hi la filla de l'Hernández —la Victòria— que va entrar en desena posició, va tenir un recorregut de 18 quilòmetres (10 voltes al circuit). Es classificaven 15 participants i es proclamà guanyadora Sònia Gervila que s'avançava a l'esprint a Rosa Maria Cabanas, amb qui s'havia escapat a mitja cursa, mantenint-se distanciades de la resta fins al final. Quant a la de veterans, sobre 32,400 quilòmetres, (18 voltes) la prova es decidia amb un llarg esprint entre 27 corredors, fent-se amb la victòria Joan Linares, seguit de Ramon Verdaguer, Jacques Pycron i Roc Moya, fins a un total de 36 participants classificats. Pel que fa a la d'aficionats, 19 voltes al circuit que representen 34,200 quilòmetres, Francesc Quiñones creuava en solitari la línia de meta. A la segona volta s'havien escapat del grup Josep Ruiz i Antoni Miquel que varen anar distanciats durant mitja cursa. Quan faltaven cinc voltes, eren atrapatats per Francesc Quiñones i Pere Rabinat, que havien saltat de l'escamot amb aquesta intenció. A partir d'aquell moment, Quiñones va anar agafant avantatge fins a proclamar-se guanyador. Prop d'un minut després, entraven Rabinat, Miquel i Ruiz, per aquest ordre, fent-ho posteriorment els restants, fins a un total de 17 corredors.

Organitzada pel Patronat d'Esports, el dia 11 de setembre tenia lloc la VII Festa del Pedal amb sortida a 2/4 de 10 del matí. Hi participaren 150 ciclistes i el recorregut que portaren a terme fou: la Riba, Platja, carrer de Gràcia, ronda del Pedró, camí Forestal, ronda de Sant Pere Pescador (anada i tornada fins a Càmping Àmfora), carretera de Sant Martí d'Empúries, carretera de Palafrugell, ronda del Pedró, avinguda Ave Maria, passeig Lluís Albert, port d'en Perris, passeig del Dr. Jesús M. Isern, punta i carrer del Port fins a la Riba. Trofeus: pel nen de menys edat: Euriol Callol (7-10-85); nena de menys edat: Marina Trayter (9-1-83); home de més edat: Albert Ciprés (1-11-15); dona de més edat: "Juanita" Pérez (25-11-31). Bicicleta més engalanada: Roger Palau. Bicicleta més original: Narcís Bou. A la participant de més edat també li fou lliurat un magnífic ram de flors.

ONZE DE SETEMBRE

Tot i que en el programa de la festa, l'Ajuntament convidava la població a adherir-se a la commemoració engalanant els balcons i finestres amb domassos i la senyera, en els edificis escalencs no és pas que hi hagués més banderes que els altres anys: més o menys les de sempre i en els mateixos llocs. On sí va haver-hi diferència fou en el Cargol, ja que, a més de l'habitual, la que ja fa dotze anys hi és instal·lada cada Diada, n'hi havia una d'estelada, encara que potser hi era per algun altre motiu, ja que no va ésser-hi únicament el dia 11. Algun dels actes de la festa els esmentem en altres llocs (la festa del pedal i la ballada de sardanes). Aquí direm que mentre s'esperava l'arribada dels participants a la festa de la bicicleta, es va disputar la cursa dels OFNIS (objectes flotants no identificats), i que l'estat del mar no va permetre la celebració el dia de la festa major que hi havia anunciats els festivals nàutics. Els set grups participants feren el recorregut port d'en Perris-la Platja, enmig d'una expectant curiositat i amb uns comentaris que donaven a entendre que és molt possible que la prova tindrà una continuïtat. A la tarda, a les cinc, tenia lloc al Clos del Pastor un selecte concert de Música Catalana, amb l'Albert Monjó (veu, clarinet i saxo) i Lluís Escudra, (piano).

Bon inici de temporada de David González, anotant els dos punts en el primer partit de la lliga de primeres, jugat a Salt, on el CER guanyà per 2 a 5.

TENNIS TAULA

ELS EQUIPS DEL CER COMENCEN AMB BON PEU LES COMPETICIONS PROVINCIALS

En espera de rebre notícies sobre el calendari i inici de la lliga nacional de 1a divisió, previst per a finals d'octubre, tots els components del Tennis taula del CER l'Escala han vingut entrenant regularment durant tot el mes de setembre, a la fi del qual s'encetava la competició provincial de primeres i terceres, per cert amb molt bon peu per part dels nostres representants.

PRIMERES

(30-9-89) Jovent Saltenc 2 – CER l'Escala 5 (Alcaraz 3, D. González 2, Riembaou 0)

Partit gens fàcil amb dura resistència local, tot i el definitiu 2-5. El nou entrenador-jugador Jaume Alcaraz debutava encertadament anotant els tres punts, tot i algunes dificultats en els darrers jocs. David González va estar a un gran nivell, aconseguint dos punts en els dos partits que jugà, un d'ells per dos jocs a zero sobre Pere Cadenas, campió gironí juvenil.

TERCERES

(30-9-89) TT Roses 2 – CER l'Escala 5 (Vargas 3, Coll 2, González 0)

Victòria fàcil a Roses en l'estrena d'aquest equip com a club federat. Bona rèplica per part escalenca de Josep M. Vargas i Robert Coll, experimentats en la categoria, amb una destacada actuació, mentre que l'aleví Sergi González, a qui encara li manca molta "taula", no aconseguia puntuar.

TORNEIG ALEVÍ DE BAGÀ

El dissabte 16 de setembre es disputava a Bagà un Torneig Aleví, amb representació dels millors clubs catalans. D'entre més d'una trentena de participants, Josep M. Vargas —que va voler jugar, tot i lesionat— era tercer, mentre que en Sergi González, onzè.

CENTRE DE TECNIFICACIÓ DE CASSÀ DE LA SELVA

Des del 19 de setembre i en dues sessions setmanals de tres hores cadascuna, ve funcionant, per segona temporada consecutiva, el Centre de Tecnificació de Cassà de la Selva, on hi assisteixen els millors infantils i juvenils de les comarques gironines, repartits en dos grups de 10 jugadors. Per part escalenca, en el primer grup hi figuren en David González i en Pere Riembaou, mentre que en el segon grup s'hi troben en Josep M. Vargas i en Robert Coll.

PROPERES COMPETICIONS

Al marge de continuar els campionats provincials de primeres i terceres que acaben de començar, està previst l'inici del provincial infantil per al dia 7 d'aquest mes d'octubre i la competició de Fires-Girona 89 per al dia 21 del mateix mes a Riudellots de la Selva, mentre que la final es jugarà el diumenge 29, diada de Sant Narcís, a la tarda al pavelló de Palau.

FÈLIX GUANTER

L'EXPOSICIÓ DE LA VINYA

La sala d'actes de l'ajuntament fou estatge durant el mes passat d'una exposició dedicada a recordar el conreu de la vinya i el que significà com a un important element de vida de la població de l'Escalenc, en temps encara no massa llunyans. Fou inaugurada el dia de Santa Màxima i fins al dia 24, en què fou clausurada, la visitaren 2.022 persones, a part dels grups d'alumnes de l'escola pública que hi acudiren acompanyats de llurs mestres. Una assistència que es pot considerar molt satisfactòria i que parla molt favorablement de l'interès que l'escalenc experimenta per tot el que es refereix a la història del seu poble.

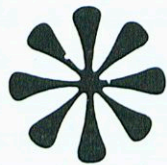
...

El material aplegat es distribuïa en eines, recipients i varietat d'estrils per al treball de la vinya i elaboració del vi; un mostrari (incomplet, malauradament) d'instruments i eines de boter; fotografies antigues i d'actualitat; maniquins; un croquis il·lustratiu sobre l'obra de fàbrica d'una barraca de vinya; una maqueta d'aquesta peculiar construcció de la nostra contrada, i un vídeo confeccionat expressament per a aquesta avinentesa que donà especial relleu a tot el conjunt. A més dels autors dels treballs fets expressament, un gran nombre de persones han deixat peces o han col·laborat en una forma o altra a l'èxit de la mostra. Amb molta complaença n'adjuntem la relació i, en nom de l'Alcaldia, Conselleria de Cultura i Ajuntament tot, els trametem una molt efusiva felicitació, que fem extensiva a tothom qui l'ha visitada.

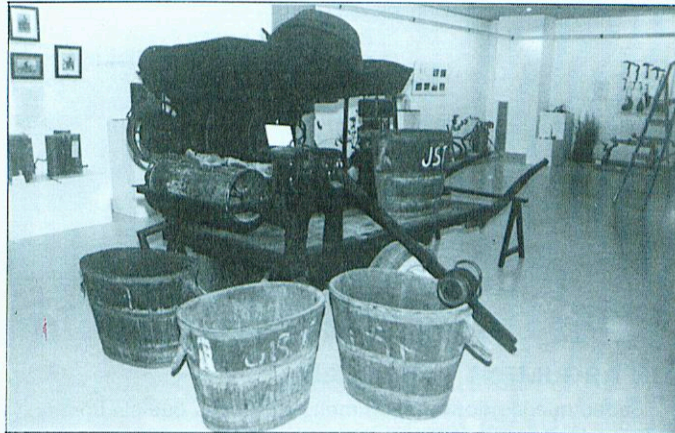
PARTICIPANTS EN L'EXPOSICIÓ DE LA VINYA

Joan ANDREU	Joan PELLICER
Pere ARTIGAS (Panxo)	Jordi PIQUÉ
Francesc BIGARÓS	Albert PUIG
Benjamí BOFARULL	Àngel RODRIGUEZ
Lurdes BOIX	Pere SALA (Mixeu)
Ramon BURCET (Noi)	Josep SALVAT
Fam. CARRERES-MASSAFONT	Josep SASTRE
Joan COLL	Josep Lluís SASTRE
Josep M. CORTAL	Anna M. SUREDA
Pompeu CUERO	Montserrat SUREDA
Pere GAI	Josep M. VIDAL
Jaume MAS	Francesc Xavier VILA
Natàlia NAVARRO	Mercè VILA
Joan OLIVERAS (Tero)	Miquel VILARDELL
Teresa PALTRÉ	Torroella de Fluvià

Centre d'Estudis del Baix Fluvià
Companyia CONTRERAS, COSTAL PAGÈS, PUIG, de Ventalló,
propietària d'una de les premses exposades.

Amb la reproducció d'aquest conjunt de fotografies, l'Escalenc vol donar una idea del que ha estat l'exposició: una exhibició que ha intentat reflectir més o menys el panorama d'una població i un seu entorn en la primera meitat del segle. Del que no ha pogut donar testimoni és de la vida dura dels seus habitants, del treball aclaparador que era per als homes saltar de la barcaada i anar a peu a treballar la vinya, o viceversa; de la dedicació a la xarxa, a la casa i, si s'esqueia, al camp, de les dones; del cansament físic i la son; del poc estudi i el treball prematur dels infants; de les penúries, mancances i pobresa. Però també hi podríem incloure la solidaritat, l'ajut mutu, l'estimació entre tots els membres de la col·lectivitat, que es feia més palesa en els moments difícils, i la felicitat amb què sabien viure conjuntament les ocasions favorables, l'alegria i la joia compartides, les cantúries i els tips de riure. Vivències que podem copsar només imperfectament els qui les hem escoltades d'aquells que les experimentaren i que ja no som capaços de retransmetre-les amb un mínim de veracitat. Imatges que han de desaparèixer irremissiblement amb els protagonistes.

ENRIQUIM I POLIM LA NOSTRA PARLA

A la garjola
A la millor/Si molt convé
A mitjan març
Amb la cua entre cames
Ara li fan el mànec!/Demà
m'afaitaràs!
Beure d'una tirada
Com aquell qui res
D'amagatotis
De bocaterrosa

En chirona
A lo mejor
A mediados de marzo
Con las orejas gachas
Naranjas de la China!

Beber de un trago
Como quien no quiere la cosa
A hurtadillas
Boca abajo

UN ARGUMENT IRREFUTABLE

- Sabeu que les dones viuen molts més anys que els homes, segons les estadístiques?
- Sí, sobretot les vídues.

UN XICOT DESCONFIAT

- En Joanet està molt refredat. Quan és a l'escola, els mocs li cauen del nas. La mestra li diu:
- Joanet! No tens un mocador?
- Sí, senyoreta -diu en Joanet-, però no el deixo pas a ningú.

PREDICANT AMB L'EXEMPLE

- Un nen diu a la seva mare:
- Mama, ahir vaig veure una ratà enorme, una rata tan grossa com una vaca!
 - Nen!- el rept a la mare-. Ja t'he dit deu mil vegades que no siguis exagerat!

ARRÒS A LA MARINERA

Quantitats per a 6 persones:

400 g d'arròs, 200 g de congre, 200 g de rap, 6 llagostins, 6 musclos, una ceba, 3 grans d'all, 200 g de pèsols, pebre vermell, safrà, 2 cullerades de puré de tomàquet, oli, 2 pebrots vermells.

Una vegada net el peix, talleu-lo a trossos. Poseu una cassola al foc amb oli i tireu-hi una ceba picada, que cal sofregir fins que agafi color. Tireu-hi 2 alls trinxats, una mica de pebre vermell i el tomàquet. Tireu oli en una altra cassola, escalfeu-lo i tireu-hi el peix i els llagostins: cal conservar-hi la tapadora posada. Al cap de 10 minuts passeu-ho a l'altra cassola on heu preparat el sofregit i deixeu-ho coure tot plegat durant 10 minuts més. A continuació, tireu-hi l'arròs, l'aigua, els pèsols, la sal, el pebre, els musclos -que ja tindreu cuits i sense la closca-, els pebrots tallats a tires i un xic de safrà. Deixeu-ho coure 15 o 20 minuts.

PENSAMENTS I REFLEXIONS D'ESTAR PER CASA

A qui sap conformar-se, ja no li manca tant per a ésser feliç.

...

Una vida senzilla, digna i honorada rebrà, en el seu moment, el premi, ja en aquest món.

...

La mort d'una vida jove ens colpeix fortament, però el seu efecte dura fins a la sortida del cementiri. La roda de la vida ens engoleix de nou en el seu frenètic moviment.

...

Un infant és com una flor que vol ésser regada amb l'amor dels grans. Per això, se'ns trenca el cor quan veiem una criatura maltractada.

La força de voluntat fa tals meravelles que, a voltes, ens podrien semblar efectes de ciència ficció.

...

Les fotografies són com el vi: quants més anys, més valuoses.

-G

ANTIGUES GLORIES DEL FUTBOL ESCALENC (29-6-1919)

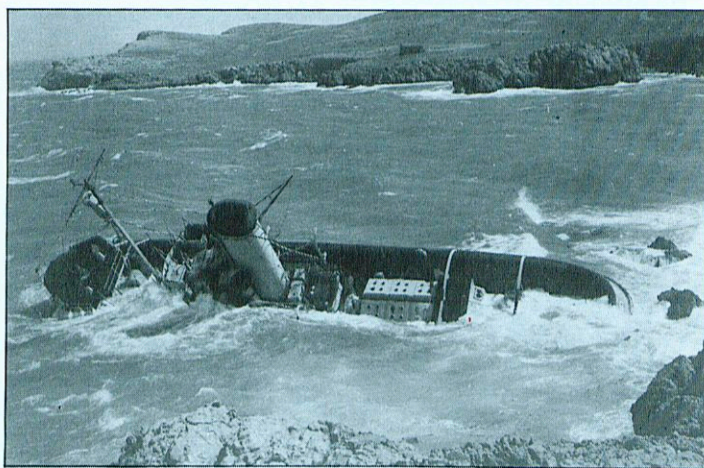
De dalt a baix i d'esquerra a dreta:
Remigio Flaqué
Costals
Pepet Cortal (Papat)
N.N. (mosso de la fleca Peret Juli)

Martí Rouret
Pere Garriga
Lluís Sureda (Curru)
Jaume Sureda (Petel)
Pepito Oriol

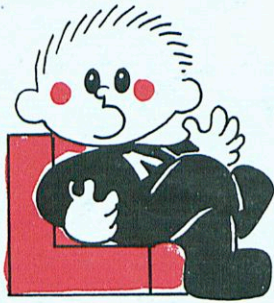
Josep M.ª Solés
Joan Sureda (Petel)
Nen: Pere Artigas
Pepito Caring
Rafel Puig

Abans i Ara

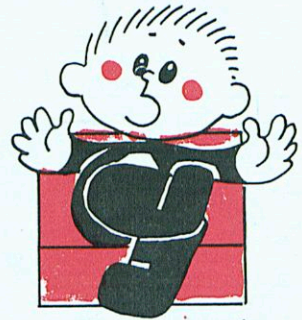
Aquest és el canvi que ha experimentat **l'ILLA MATEUA** des del setembre de l'any 1963 (1ª fotografia). El vaixell que figura en primer terme de la fotografia provenia del sur de França. Quan era remolcat, una forta tramuntanada el va arrossegar fins el lloc on aquests moments reposa en el fons marí.

A MI, QUAN SIGUI GRAN, M'AGRADARIA UNA PROFESSION MOLT BEN PAGADA: QUE EM POGUES POSAR JO MATEIX EL SOU, VAJA, DE POC TREBALLAR: DESPATX, SECRETARIA, XOFER, ASSESSORS PER A FER LA FEINA ...

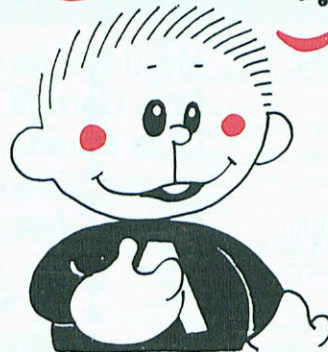
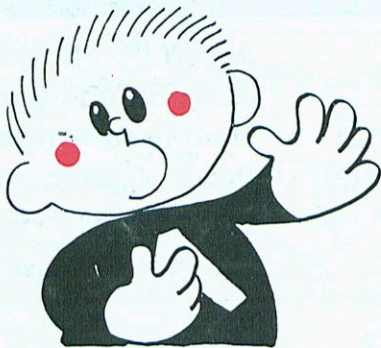

... I DISTRETA: DINARS, SOPARS, RECEPCIONS, FESTES, VIATGES ... TOT PAGAT, ES CLAR! I AMB SUCULENTES DIETES! TAMBE M'AGRADARIA PODER MANAR, DIRIGIR, SORTIR A LA TELE, ALS DIARIS...

ISOBRETOT QUE NO CALGUI SER INTELLIGENT, NI S'HAGI D'ESTUDIAR, NI TENIR CAP TITOL, NI EXAMINAR-TE, RES DE RES DE RES...!

AH, PILLET! TU EL QUE VOLS ES DEDICARTE A LA POLITICA !!

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA N° 92

